

přátelé přírody

10 | 2012 | bulletin asociace Přátelé přírody ČR | www.pratele-prirody.cz | zdarma

Jsem na světě už podruhé

Češi na zkušené v Rakousku

Úspěch petice proti frakování

Cena ochrany přírody: 1,5 bilionu ročně za přírodní rezervace

(ČTK) Téměř 60 miliard eur (1,5 bilionu korun) ročně by stálo udržování přírodních rezervací po celém světě a zřízení nových. Vyplývá to alespoň ze studie, kterou mezinárodní tým vědců publikoval v odborném časopise Science.

Před dvěma lety se mezinárodní společenství dohodlo na 20 cílech, jejichž naplnění má do roku 2020 vést k zastavení

úbytku biodiverzity. "Financování ale zůstalo otevřené. Proto nikdo neví, kolik to bude stát," vysvětlil podnět ke studii Martin Schaefer z německé univerzity ve Freiburgu. Výzkumem chce spolu se svými kolegy dát vládám čísla, s nimiž mohou pracovat. Vědci podle agentury DPA vyšli z dat o ptácích. Od expertů zjišťovali, kolik peněz se dává na ochranu určitých ohrožených druhů a kolik by bylo potřeba, aby tyto druhy nemusely čelit takovému ohrožení. Z nasbíraných údajů pak vytvořili různé matematické modely.

Na jejich základě přišli například na to, že by bylo potřeba ročně investovat asi 930 milionů eur (23,2 miliardy korun) na ochranu ptáků. Ve skutečnosti se na ni podle Schaefera vydá jen 12 procent této částky. Celkem by ochrana ohrožených zvířat přišla na přibližně 3,7 miliardy eur (92,3 miliardy korun). Ještě mnohem více by stálo udržování a rozšiřování chráněných oblastí, na něž by podle vědců bylo třeba 59,1 miliardy eur ročně.

I když se tato částka může zdát obrovská, odpovídá prý méně než 20 procentům peněz, které ročně lidé na celém světě zaplatí za nealkoholické nápoje. Navíc, čím déle budou státy s prosazováním biodiverzitních cílů váhat, tím více finančních prostředků na ně budou muset v budoucnu vynaložit, tvrdí vědci.

Světový den potravin: každý sedmý hladoví, i když je na světě jídla dost

Už třicet let si 16. října si připomínáme Světový den potravin vyhlášený OSN. Server Glopolis.org zveřejnil znepokojivá fakta, dle kterých cen potravin, které v poslední době rostou raketovou rychlostí, se velmi negativně projevuje v možnostech chudé světové populace zajistit obživu pro sebe a své blízké. Za touto skutečností je kromě nestálosti počasí i politika biopaliv, cena ropy a spekulace s cenami základních potravin a zemědělských komodit na světových trzích.

Dům otáčející se za Sluncem zatím nikdo napodobit nechtěl

ČTK - Velké Hamry (Jablonecko) - Zájemců o prohlídku domu otáčejícího se za Sluncem, který umí zajíždět i pod zem, je hodně. Zatím se ale neobjevil nikdo, kdo by ho chtěl napodobit. ČTK to řekl majitel domu Bohuslav Lhota. Nezvyklý příbytek začal ve Velkých Hamrech na Jablonecku stavět před 31 lety. S přáteli ho na jižním svahu čer-nostudničního hřebene postavil za dvacet let, vylepšuje ho však stále.

„Chtěl bych mít vytápění tepelným čerpadlem. Rád bych tady také postavil ještě jedno rameno se skleníkem,“ uvedl třiasedmdesátiletý majitel.

Hodnotu nezvyklého domu nezná. „Chci po synovi, který je také stavař, aby udělal rozpočet při současných cenách. Zajímalo by mě, kolik by to stálo,“ řekl bývalý projektant libereckého Stavoprojektu. Při dostatečném množství kapitálu se podle něj dá takový dům postavit za dva roky.

Peněz na výstavbu ale neměl v minulosti nikdy nadbytek, musel proto hodně improvizovat. „Stavěl jsem ho svépomocí. Pomáhali mi dva tři kamarádi. Nárazově, třeba při betonování, nás bylo pět. Dřevo jsem si dělal samovýrobou v lese, aby to bylo co nejlevnější. A okna jsem kupoval vyřezaná,“ vypočetl.

Do domu dokázal zakomponovat i nezvyklé doplňky, například u točitého schodiště má žebříny z tělocvičny jedné školy. „Získal jsem je, když je vyřazovali. Když byly děti malé, tak se na nich hodně vydováděly,“ řekl Lhota, který je předsedou místního mysliveckého sdružení.

Myšlenku na postavení otáčivého domu začal uskutečňovat v roce 1981. „Nejdřív jsem chtěl udělat jen dům, který má uprostřed nohu a otáčí se. Až pak mě napadlo, že by se mohl zvedat a spouštět, aby to bylo pohodlnější,“ zavzpomínal.

Otáčení domu zajišťuje rumpál. I bez něj ale kruhový příbytek otočí podle potřeby dva lidé. Pohyb domu dolů a nahoru řídí

motor s 900 otáčkami. Pod zem své letní sídlo ukrývá při nepřízni počasí nebo v zimě. Půda totiž poskytuje výbornou tepelnou izolaci. „Než sjede dolů, trvá to asi 20 minut,“ podotkl Lhota. Při silnějším motoru by to bylo rychlejší. „Příliš často to nepoužívám, takže mi tento motor stačí,“ konstatoval senior, který také maluje na plátna. Jeho obrazy zdobí boční chodbu vedoucí k ateliéru a garáži. Obě místnosti i chodba jsou ukryté pod zemí.

Základní kruhový dům má tři podlaží. K obývání užívá Lhota prostřední patro. „Mám tady 65 metrů čtverečních,“ zmínil. Na jediném patře má kout ke spaní, malou kuchyňku i koupelnu. Ve spodním podlaží je bazének vyhříváný střešními solárními panely, chodníček a zimní zahrada. Prostor zcela nahoře je zatím nevyužívaný.

„Původně jsem s ním nepočítal. Měla tam být rovná střecha. Kvůli strojovně jsem ale přidělal ještě jedno patro,“ vysvětlil. Nejvyšší patro nabízí nádherný výhled do krajiny. Od ostatních částí domu se vyhlídka odlišuje i teplotou. I za slunečného podzimního dne tam teplota překračuje 30 stupňů, ve spodních patrech je kolem 20 stupňů.

Ekologický dům do extrémních podmínek získal nedávno nejvyšší ocenění v soutěži E.ON Energy Globe Award ČR, takzvaných „ekologických Oskarech“.

Eva Kráčmarová:

Jsem na světě už podruhé, a to se málokomu podaří

Eva bydlí v městečku Šternberk ve středu Moravy. Je původním povoláním speciální pedagožka, ale posledních 20 let se zabývá více sociální prací pro lidi se zdravotním postižením, a to jak pro děti, mládež, dospělé i seniory. Nejvíce se věnuje dětem do šesti let.

Proč zrovna jim?

U těchto dětí je totiž největší naděje a možnost překonat hendikep, a najít jak rozvíjet to, co jim příroda zachovala v pořádku. Když je dítě například nevidomé, hledám způsoby, jak rozvíjet další smysly - hmat, sluch, prostorovou orientaci, zbytky zraku, inteligenci. Čili nejen hmatáme, ale hodně si povídáme o světě, životě, o všem.

Jak tedy vypadá tvůj běžný den?

To je velmi obtížná otázka. Žádný den u mě není běžný. Jsou velmi rozmanité. Pracuji jako terénní pracovník občanského sdružení ECCE HOMO ve Šternberku, které jsem před 16 lety zakládala a jsem dodnes statutárním zástupcem. Ano, jsem tím, kdo za vše odpovídá, ale nejsem to. Chodím také do rodin, které mají děti se zdravotním postižením nebo speciálními potřebami, a vyplávám děti s hendikepem nebo speciálními potřebami. Dopoledne chodím za rodiči řešit jejich nelehké problémy a po obědě za jejich dětmi, a to nejen předškoláky, ale i školáky. Hrát si, ale především dohlížet na školní docházku a jejich prospívání a doučování.

Jsou ovšem dny, kdy nedělám terénní sociální práci, ale pracuji v expertní skupině odborníků nebo jako inspektor kvality sociálních služeb rovněž pro ministerstvo práce, lektoruji kurzy nebo přednášky pro vzdělávací firmy a sociální zařízení, konzultuji metodiky poskytovaných sociálních služeb, pracuji na komunitním plánování ve Šternberku. Je toho zkrátka spousta.

Ale stejně nejraději se toulám po lese. Je to moje láska, obrovský nábiječ energie, možnost být sama, relaxovat, objevovat, sbírat houby a další

plody, urovnávat si myšlenky, zvažovat rozhodnutí, hledat nová řešení. Les je prostě úžasný po všech stránkách.

Jak ses vůbec k téhle práci, nebo poslání, dostala?

Původním povoláním jsem speciální pedagog, promovala jsem těsně před revolucí, ale celý život se zabývám rozvojem dětí se zdravotním postižením nebo speciálními potřebami v rodinách. Mýma „rukama“ prošly děti na vozíčku, neslyšící, nevidomé, autistické, s mentálním postižením a další. Většina z nich dnes chodí do základních škol, jen někteří jsou ve školách speciálních, protože jejich zdravotní postižení je na tolik závažné, že na základní škole nebyli schopni jim poskytnout vzdělání odpovídající jejich speciálním potřebám. Ale chodí do školy, to je důležité.

Věnuji se také dětem i dospělým z národnostních menšin. Tam je práce ještě obtížnější a více energie mi odebírá práce s dospělými než s dětmi.

Co Tě v poslední době potěšilo?

Jsem ráda, že jsou na světě ještě lidi, kteří se dokážou radovat z obyčejných věcí a toho, jak je na světě krásně. Potkala jsem partu lidí, co mě přijali tak vřelým způsobem, až se mi to dnes v naší společnosti, která je spíše konzumní a hledí po zisku a výkonech, zdá jako neuvěřitelné zjevení. Je mi mezi Přáteli přírody velice dobře.

To rádi slyšíme. Jak sis našla cestu k Přátelům přírody a čím Tě oslovili?

Bylo to velice nevinné. Můj přítel objevil na internetu pozvánku na fotografický seminář do Tovačova spojený s prohlídkou tovačovských jezer (*pořádaný v květnu olomouckými Přáteli přírody - pozn. red.*). A protože také trochu fotím stejně jako on, napadlo ho, že bychom se mohli dozvědět něco nového. A že jsme měli v sobotu volno, vyjeli jsme. A moc se nám to líbilo a já, protože mám více volného času, jsem nezůstala jen u soboty v Tovačově, zapojila jsem se do více akcí přátel přírody z Olomouce.

Jak relaxuješ, máš-li k tomu vůbec chvílku?

Dobijím se nejčastěji v lese, ale také na kole, na raftech na Moravě, na procházkách na nábřeží u potoka Sitka ve Šternberku, kde bydlím a mám dům přímo u potoka, nebo jen tak při brouzdání spadaným podzimním barevným listím. A taky se vrátím k písničkám a hře na kytaru. Už jsem zapomněla, že jsem kdysi před třiceti léty s sebou své sladké dřevo vozila na vandry. Ale po zážitku s přáteli přírody v Německu jsem zjistila, že jsou mezi Přáteli lidí, kteří znají stejné

písně jako já kdysi, tak je čas oprášit texty a znovu brnknout do strun.

Líbí se ti na světě, případně co bys chtěla změnit?

Na světě je nádherně. Jsem tu, jak často říkám, podruhé a to se málokomu podaří. Před šesti lety jsem měla velmi vážnou dopravní nehodu, při které jsem byla kriticky zraněna, a málem jsem odešla. Má maminka a dcera mě však nepustily a já se vrátila. Návrat byl těžký, učila jsem se znovu mluvit, číst, psát, chodit. Ale jsem tu a chci žít a prožívat krásné chvíle s lidmi, kteří chtějí být se

mnou. A to jsou doufám i Přátelé přírody (nejen) z Olomouce.

Čím bys pohostila návštěvu a o čem byste se bavili?

To je otázka. Návštěvu bych pohostila dobrým českým jídlem a pak krásnou nenáročnou procházkou po naučných stezkách v příměstském lese u Šternberka, které jsme před 12 lety vybudovali spolu s mým mužem a dětmi. Bavili bychom se o tom, jak je u nás nádherně, že není důvod hledat krásy jinde, my je tu máme a ani si je neuvědomujeme. Krásná příroda plná luk s kopretinami, zvonečky, kohoutky lučními, knotovkami, srhami, bojínky,

přírody se starými i s novými přáteli. Poznávat nová místa i lidi, které ještě neznám. Pomáhat těm, kteří to potřebují, ale s respektem svých potřeb, možností a schopností.

Celá léta jsem žila pro rodinu, svého manžela a své tři děti. Dnes jsem sama se dvěma dětmi, které mě co nevidět také opustí, protože budou velké a nebudou mě potřebovat. Tak jsem ráda, že budu moci trávit volný čas s radostí z krás přírody s Přáteli přírody z Olomouce. Tedy jestli budou chtít i oni.

Co v Tobě vyvolává naše motto "Každý přece potřebuje přátele - lidé i příroda"?

ale také s mnoha druhy ptáků, hmyzu, motýlů, druhů stromů, a další... no bylo by to nekonečné. Příroda nám toho spoustu nabízí, jen my nesmíme být slepi.

Určitě máš nějaké plány na nejbližší budoucnost, ať už pracovní či osobní...

Chtěla bych spokojeně žít se svými nejbližšími a užívat si krás života a

dý přece potřebuje přátele - lidé i příroda"?

To mi připomíná, že tu nejsem sama, nejen co se týká lidí. Příroda je všude kolem nás a bez ní by náš život byl chudý a prázdný. Proto musíme své děti a nejen je učit, co mohou v přírodě objevit za krásu, ale také, proč musíme přírodu chránit. Třeba i tak, že chodíme nejen po našich stezkách a mluvíme o tom, že to co si do lesa přineseme, tak si i odneseme.

Nedávno mě docela dostal dopis jedné učitelky ze základní školy ve Šternberku. Psala mi jako zástupci budovatelů stezek, proč nejsou na stezkách odpadkové koše, aby měly děti do čeho odhazovat PET láhve a odpadky. Nejprve jsem nechtěla reagovat na tenhle zbytečný dotaz, ale protože tento dopis odeslala i na městský úřad, byla jsem dotazována i z úřadu, jestli jsem odpověděla. Tak jsem napsala paní učitelce krátkou odpověď ve smyslu, že je normální je, co si člověk do lesa přinese, to si i odnese, než mu dávat možnost se zbavit odpadků do koše, který však zase „někdo“ musí uklidit. A ne každý se do koše trefí, tak je lepší mu tu příležitost ani nedávat. Paní učitelka se mi už neozvala. Tak snad pochopila, jak učit děti chránit přírodu.

Pěkně... Máš na závěr nějaký vzkaz pro naše čtenáře?

Příroda nejen u nás je nádherná. Chraňme ji, učme to i naše děti a ostatní lidi. Jsme tu jen jednou, tak si to užijme a nenechejme za sebou spoušť. A neužívejme si to jen sami se sebou, ale i s přáteli, ať je později na co vzpomínat.

□ Hynek Pečinka

Co je u nás nového...

Čeští Přátelé přírody na workshopu ve Štýrských Alpách

Praktický seminář v přírodě Štýrských Alp v Rakousku uspořádali o víkendu 12. - 14. října Mezinárodní Přátelé přírody (Naturefriends International) pro 50 zájemců o kampaň "Water:Trails" (Cesty vody) z řad rakouských, německých, řeckých, polských a českých Přátel přírody a jejich kolegů z rakouských Spolkových lesů. Víkendová akce převážně v přírodě se uskutečnila ve více Spital am Pyhrn.

Z naší asociace byly zastoupeny organizace z Olomouce, Liberce a Nového Města na Moravě. O moudrost, kterou na workshopu načerpali, se ale účastníci Monika, Helena, Pavel a Hynek rádi podělili s ostatními. Fotky najdete na <http://akis.rajce.idnes.cz/>

O kampani Water:Trails jsme informovali v červnovém vydání bulletinu a aktuality k ní přineseme někdy příště, kdy vás pozveme k účasti v její české verzi.

Jablonečtí Přátelé přírody projeli na kole Žitný ostrov

Přátelé přírody z Jablonce nad Nisou uspořádali ve dnech 19. - 23. Zářijového měsíce pětidenní zájezd na jižní Slovensko. Skupina 35 cyklistů a čtyř pěších strávila příjemné chvíle na Žitném ostrově s ubytováním ve Velkém Mederu. Jak se měli a co viděli, popsala Drahomíra Jotovová:

Ve středu 19. září jsme vyjeli z Jablonce velmi brzy ráno, jeli jsme přes Hradec Králové, Svitavy, Brno a Bratislavu do Gabčíkova. Celou cestu nám přšelo. Odpoledne jsme byli u přehrady Gabčíkova, byl velmi silný vítr, a proto jsme ani nevyložili kola, pěšky jsme si prohlédli přehradu, část vodního díla Gabčíkovo - Nagymáros.

Tato stavba byla zahájena v roce 1976 po velkých ničivých povodních 1954 a 1965. Byl to společný projekt Československa a Maďarska, který zahrnoval stavbu hráze, elektrárny a přírodního a odváděcího kanálu. Přehradní jezero je pevně stanoveno hrázemi, některé jsou až 6 metrů vysoké. Kolem roku 1989 po protestech ekologů maďarská strana jednostranně přerušila práce, i když stavba byla již z 90 % hotova. Československo a následně pak Slovensko dostavěly celou soustavu s některými omezeními, bylo zmenšeno zaplavené území a elektrárna využívá pouze 50 % výkonu. Soudní spor mezi Maďarskem a Slovenskem není dosud ukončen. Vodní dílo produkuje 360 MW elektrické energie, ochraňuje území před záplavami, umožnilo celoroční splavnost Dunaje a projevilo se i ve zvýšení kvality vody na Žitném ostrově.

Dojeli jsme na ubytování do příjemného penzionu ve Velkém Mederu a hned jsme se vydali okusit teplé bazény v místním termálu, ve kterém jsme se pěkně vyhřáli.

Ve čtvrtek jsme jeli autobusem do Komárna, kde jsme vyložili kola a vydali se po hrázi Dunaje směrem na západ. Byl velký protivítr a ten nám spolu s nekvalitním povrchem dal zabrat. Tato část je značena jako Dunajská cyklostezka, ale jak povrchem, tak i značením se nemůže srovnávat

s obdobnou cyklostezkou v Rakousku. Raději jsme ji opustili a zajeli do Zlatné na Ostrove na oběd. Pokračovali jsme polní cestou, kolem níž bylo množství ořešáků, a my jsme si vynahradili předchozí námahu. To jsme ještě netušili, že budeme ořechy sbírat každý den, zde rostou u silnic jako u nás v Čechách jabloně nebo švestky, prostě aleje ořechů. Přes Čičov a Klučovec jsme dojeli do Mederu. A k večeru zase do termálu a potom na nějakou dobrou večeři.

Další den jsme jeli na kole z Mederu přes Medved'ov do maďarského města Győr. Do Medved'ova byla pěkná asfaltová okeska, ale potom jsme museli najet na most přes Dunaj, po kterém jezdilo velké množství kamionů, bylo to nepříjemných několik kilometrů.

Potom jsme jeli po silničkách a dále úplně novou cyklostezkou, která nás dovedla až do města.

Győr je překrásné staré město na soutoku Ráby a Mosoni-Dunaje, přes nějž vede žlutý Kossuthův most. V centru města je velké náměstí Széchenyi s komplexem budov jezuitského kostela a kláštera, s krásně opravenými domy, kavárnami a restauracemi. Hlavní ulice Baross vede až k radnici, která připomíná radnice ve Vídni a v Liberci. Největší památkou je bazilika sv. Štěpána z 11. století, přestavěná v gotickém a později v barokním stylu. Hned vedle je biskupský hrad. Po dobrém obědě v místních restauracích jsme se stejnou cestou vydali zpět a večer se zase koupali v termálu.

V sobotu jsme se vypravili do města Kolárovo, kde měl být lodní mlýn,

ojedinelá technická památka. O něm jsme se dozvěděli z pořadu Toulavá kamera. Mlýn jsme navštívili, vyslechli jsme si zasvěcený výklad paní průvodkyně a dozvěděli jsme se mnoho o historii tohoto i podobných mlýnů. Lodní mlýny byly běžné na velkých řekách rakouské monarchie, hlavně na Dunaji a Váhu. V 19. století jich bylo asi 2 600, dodnes se zachovalo asi pět. Princip tohoto mlýna spočívá v uložení mlecí soustavy mezi dvě lodě a jejich ukotvení na kůlech. Tekoucí voda řeky poháněla lopatky mlýna zespodu, podle potřeby se mlýn mohl nastavovat proti proudu. Mlýny se na zimu odvážely, na jaře se zase vypravovaly na řeku. Jen v Kolárovo pod soutokem Malého Dunaje a Váhu jich bývalo kolem dvaceti. Konec těmto mlýnům učinila rozvíjející se lodní doprava a

nástup velkých mlýnů. Návštěvu Kolárova jsme zakončili ve výborné rybí restauraci a uháněli zase domů, abychom poslední večer využili k pořádnému vykoupaní v horké vodě.

V neděli jsme odjeli na kolech do Dunajské Stredy, kde jsme naložili kola na vlek a vypravili se na zpáteční cestu. Vše proběhlo v pořádku a večer jsme byli zase v Jablonci. Celkem jsme za čtyři dny najeli mezi 200 - 300 km. Terén byl úplně rovina, ale vždy byl protivítr nebo boční vítr a muselo se stále šlapat do pedálů. Počasí bylo slušné, nepršelo a bylo dosti chladno. Proto jsme byli každý večer v termálu, kde se dalo i najíst. S ubytováním, jídlem, trasami a navštívenými městy a památkami jsme byli velmi spokojeni a odjížděli jsme s dobrými pocity.

□ Drahomíra Jotovová

Malá liška v Metzingenu: společné zážitky s jihoněmeckými Přáteli přírody

Už od loňských Velikonoc se dvakrát ročně setkávají Přátelé přírody z Olomouce a z města Metzingen v německé spolkové zemi Bádensko-Württembersko. Na jaře jezdí Němci do okolí Olomouce, na podzim jim Moraváci oplácejí návštěvu u nich doma. Cílem je poznávat místní krajinu a příběhy v ní zakleté, dostat se pod kůži místním lidem, rozvíjet to, co oba národy spojuje, a překonávat, co je dělí.

Přátelé přírody z Metzingenu svým českým kolegům ve dnech 26. - 30. září nachystali pestrý program. Hned po půldenní cestě vlakem a ubytování v Domě Přátel přírody (Naturfreunde-

společný večer při jídle, pití a povídání.

To byla ale teprve půlka akce. Páteční ráno zastihlo účastníky ve vinicích nad Metzingenem, kterými prošli do vesničky Glems. Tady navštívili netradiční "muzeum" sadařství, dozvěděli se, jaké tradiční odrůdy ovoce se v oblasti Švábského Albu pěstují a pěstovaly, a ochutnali zdejší výborný mošt. Švábsky se mošt řekne taky "mošt", ale na rozdíl od našeho má zhruba 5 procent alkoholu. Kolem poledne jsme na chvíli zapadli do zajímavého lokálu u Hirsche v obci Neuhausen, který provozuje i své internetové rádio. Na trase čekala ještě rodinná moštárna

doplněné o krajové speciality z Moravy a Švábska byly snědeny a zapity na společné slavnosti plné veselého povídání a zpívání.

Předposledním dnem společné akce byla sobota, strávená v přírodě. S klobásami na opékání v batůžcích vyrazili účastníci z obou skupin vlakem do Bad Urach a odtud přes skály a vodopády na z loňska známý cíl, Rohrauerovu chatu. Podzimní příroda Švábského Albu opravdu vzala za srdce, vyhlídka ze skal Rutschenfelsen to jen doplnila. Den končil společnou večeří a posezením.

Jedlo se vůbec nějak moc, asi to k oběma národům patří. Snad proto zvolili na závěr, na nedělní ráno, společný "brunch" (snídaní + oběd v jednom). Při plném talíři dostal každý možnost zhodnotit akci a navrhnout změny a zlepšení pro příště. To bude o Velikonocích, na konci března v Olomouci. Snad to bez sebe toho půl roku vydržíme, i když z reakcí spousty ze zúčastněných to vypadá, že by spolu byli nejraději pořád. Bez ohledu na jazykové a zeměpisné a kulturní hranice. A to je moc fajn. Závěrečná společná procházka uličkami Metzingenu to jen potvrdila.

Na závěr se sluší poděkovat nejen všem, co společně vytvořili úžasnou atmosféru, tak moc úžasnou, že to snad nikdo nečekal. Děkujeme rovněž Česko-německému fondu budoucnosti za významnou finanční podporu, která umožnila nabídnout účastníkům akci za příjemnou cenu.

Česká tečka za akcí byla docela dobrodružná. Po odjezdu z Metzingenu jsme po hodině museli jízdu přerušit ve Stuttgartu, kde vinou železničního neštěstí v podstatě vypadla vlaková doprava. Vyjednali jsme ale přenocování v hotelu v centru města na náklady Deutsche Bahn, německých drah, kterým tímto také děkujeme za podporu a nakonec i solidní přístup. Domů jsme se tak mohli vrátit sice o den později, ale nikterak rozezlí. Noc ve Stuttgartu totiž taky stála za to!

□ Hynek Pečinka

Fotky z akce najdete na <http://www.malaliska.cz/fotogalerie2>

haus) Falkenberg se přes vinice vydali do vesničky Kappishäusern a tady navštívili typickou selskou sednici, kde každý dostal kopec zabíjačkových specialit domácí výroby a k tomu korbel vína.

K nedávné historii druhé světové války přičichli ve čtvrtek dopoledne v Eckerwaldu, v místě, kde se v roce 1944 za použití stovek válečných zajatců budovala továrna na břidlicový olej. Zážitky o poznání pozitivnější čekaly ve staroslavném městě Tübingen, jehož velkolepost všechny nadchla. Po příjezdu k nádraží v Metzingenu se hosté z Olomouce rozdělili do tří německých rodin (Epplerovi, Fischer-Lewakovi, Wilhelmovi) a strávili s nimi

Reusch, kde byla příležitost vidět celý proces výroby ovocné šťávy. Opět nechyběla ochutnávka.

Pátek byl docela hektický. Poté, co unavení Češi sotva stihli na Falkenbergu vypít kávu, hned program pokračoval. V plánu byl workshop, díky kterému mohli nahlédnout do tajů švábské kuchyně. Uvařit místní speciality spätzle, maultaschen a apfelkuchen se Čechům podařilo za pomoci kuchařské směny Doris a Hanse, hosté Němcům zase předvedli valašskou kyselici. Tu ocenil i primátor města Metzingen Ulrich Fiedler, který nejen že vážil cestu na Falkenberg, aby přivítal české Přátelé přírody ve svém městě, ale zapojil se i do vaření "primátorských spätzli". Společně uvařené pokrmy

Dobrovolníci experimentovali s přírodním stavitelstvím

Na první podzimní dobrovolnický víkend odjeli účastníci programu Tamjdem do areálu občanského sdružení Baobaby v Hostišové u Zlína. Zde se prakticky celý víkend zabývali přírodním stavitelstvím prakticky. Někdo si odnášel ideu života ve slaměném domě, někdo zavápněné boty, ruce, vlasy. „Sláma nám čouhala z bot a uschlé bláto se sypalo z kapes,“ shrnula za program Tamjdem Markéta Votavová.

Experimentální domek sdružení účastníci několika vrstvami hlíny, vápna, barvy kompletně změnili zvenku i zevnitř, opravili pec na chleba, jezírko u hotelu pro hmyz, postavili hnízdo z větví akátu.

„Na čerstvém vzduchu jsme si užívali babí léto, jedli jsme vynikající jídla a nechyběla ani zábava s kytarou a hlasovou improvizací u ohýnku. Byl to Tamjdem jak má být.“ dodala Markéta Votavová. A co je to vlastně Tamjdem? Program sdružení dětí a mládeže Duha, jež je součástí asociace Přátelé přírody ČR. Cílem programu je dobrovolnická pomoc neziskovým organizacím s věcmi, které nezvládnou. V Hostětíně tentokrát pomáhalo 15 bezvadných dobrovolníků z různých koutů Česka i světa.

Co se děje jinde...

Policisté ve Vysokých Tatrách dostali sprej proti medvědům

POPRAD (ČTK) - Městští policisté ve slovenském městě Vysoké Tatry dostali do výbavy dráždivé spreje proti medvědům. Informuje o tom internetový portál Popradský korzár. Sprej, který se prý osvědčil v Kanadě, obsahuje látku kapsaicin způsobující pálivost papriky.

Zástupce velitele městské policie ve Vysokých Tatrách Jozef Štefaňák řekl, že na podzim problémů s medvědy přibývá. „Medvědi se připravují na zimní spánek a potřebují se pořádně najíst, aby mohli v zimě trávit tukové zásoby,“ vysvětlil Štefaňák. Na polích v podhůří tyto šelmy už obživu nenajdou, protože je po sklizni, a v lesích borůvky a jiné plody také už nejsou.

Policie dostává informace o tom, že hladoví medvědi přicházejí na místa, kde bydlí lidé, a objevují se u kontejnerů na odpadky. Loni strážníci pořádku ve městě proti nim nasadili dělobuchy, ty se ale příliš neosvědčily. „Medvěd stál od kolegy asi pět metrů, ten po něm hodil sedm dělobuchů a s medvědem to ani nehnuło,“ vypráví Štefaňák. Připouští, že ani dráždivé spreje problém s medvědy úplně nevyřeší, ale je to podle něho jeden ze způsobů, jak omezit výskyt těchto zvířat poblíž lidských obydlí.

Spreje policistům a ochranářům pracujícím pro správu Tatranského národního parku darovalo občanské sdružení Společnost pro výzkum, vzdělávání a soužití s přírodou. Podle odborníků, na které se na svých internetových stránkách tato organizace odvolává, žije na Slovensku 700 až 900 medvědů.

Odpůrci průzkumu břidlicového plynu uspěli s peticí

Kvůli dopadu na životní prostředí nepovažuje petiční výbor sněmovny za vhodné realizovat vrty na průzkum a těžbu břidlicového plynu.

Česko je pod tlakem geologických společností, které usilují o povolení průzkumu na těžbu břidlicového plynu. Jenže průzkum se technologicky vůbec neliší od vlastní těžby. Každý vrt vyžaduje velký zábor půdy a spotřebuje miliony litrů vody. Ta se spolu s chemikáliemi vtlačuje do dva kilometry hlubokého vrtu, kde vyvolává hydraulické štěpení, při němž se uvolňuje plyn, a pak se voda znečištěná horninou i chemikáliemi čerpá do odkalovacích nádrží.

Proti této metodě, která nevratně pozměňuje krajinu a ohrožuje podzemní zásoby pitné vody, panuje na všech uvažovaných místech velký odpor.

Netěžit, nezkoumat

V zájmu odpůrců vystupuje Koalice Stop HF (míněno stop hydraulickému frakování), která proti průzkumu těžby a proti těžbě břidlicových plynů metodou hydraulického štěpení uspořádala petici. Tou se 2. října zabýval petiční výbor Poslanecké sněmovny, který v pondělí 15. října zveřejnil vstřícné usnesení.

Petiční výbor si nejprve vyžádal stanovisko ministerstva průmyslu a obchodu ČR, že ve státní energetické koncepci a v surovinové politice nepočítá s využitím, těžbou ani s průzkumem břidlicových plynů. Na jeho základě a po prostudování ekonomických a ekologických aspektů těžby se výbor rozhodl petici vyhovět. Vydal usnesení, že ložiska břidlicového plynu nepovažuje za vhodné těžit, ba ani zkoumat.

Přijetí petice je samozřejmě velkým úspěchem místních samospráv dotčených oblastí, jejich občanů a občan-

ských iniciativ, zejména celostátně působící Koalice Stop HF. Nicméně rozhodovat se bude jinde. Petiční výbor proto žádá ministerstvo životního prostředí, aby podniklo věcné a legislativní kroky, které ukončí veškeré aktivity související s těžbou břidlicového plynu na území Česka. Vyzývá další sněmovní výbory, hospodářský a pro životní prostředí, aby se problematikou důkladně zabývaly.

Boj neskončil

Jen málokterá petice se dosud setkala s tak příznivým přijetím. Nicméně o zachování přírodních a krajinných krás pod Krkonošemi a Beskydami a v Českém krasu se ještě sehraje lýtý boj.

Ministerstvo životního prostředí už mohlo rozhodnout, přesto ministr Tomáš Chalupa verdikt oddálil a panující nejistotu prohloubil. Čím mezitím nazbrojí laiční prospektoři? A jak dlouho vydrží masový odpor proti průzku-

mu i těžbě? Malověrní a současným kreditem vlády a úřadů znechucení občané začnou upadat do odevzdané letargie. Dlouhé odkládání nadbíhá těžařům. To ministr Chalupa chce?

Návrh několika senátorů hydraulické frakování zakázat prozatím spadl pod stůl. O zakázání možnosti provádět průzkumy Chalupa mluví jako o nezodpovědnosti vůči budoucím generacím. Vyrabovaný plyn a zdevastovaná krajina by byl zřejmě lepší odkaz potomkům. Každopádně by byl viditelnější než plyn v zemi.

Usnesení petičního výboru nemůže bohužel rozhodování přímo ovlivnit. Může však ovlivnit ostatní politiky, když si Chalupa, navzdory shodné technologii při průzkumu jako při těžbě, pohrává s „mírou akceptovatelného rizika zásahu do krajiny“. Co si pod tím ale představit?

□ Zdroj: Česká pozice, ceskapozice.cz

Máme zelenou...

V Rotterdamu proběhla Výroční konference NFI

O prodlouženém víkendu 4. - 7. října se v nizozemském Rotterdamu setkali zástupci členských organizací Mezinárodních Přátel přírody na Výroční konferenci. Uspořádání akce se ujali Přátelé přírody z nizozemské organizace NIVON.

Delegáti se v neformální atmosféře věnovali tomu, co hnutí Přátel přírody v současnosti ovlivňuje, a seznámili se s příklady dobré praxe ze členských organizací. Pro další účastníky, kteří se přímo nevěnovali jednání, byl připraven program zaměřený na poznávání Rotterdamu a okolí.

České Přátelé přírody na konferenci reprezentoval viceprezident Hynek Pečinka, který využil setkání se zástupci z dalších států k informování o tom, že za uplynulé dva roky jsme v Česku chytli druhý dech a místní Přátelé přírody jsou aktivnější než předtím a nechybí jim elán do dalšího rozvoje. O výsledcích konference budeme informovat příště.

SLEDUJTE AKTUALITY NA WWW.PRATELE-PRIRODY.CZ, STÁHNĚTE SI TAM NÁŠ BULLETIN!

Přátelé přírody ČR / Naturefriends Czechia

A: Senovážné nám. 24, CZ 116 47 Praha 1 T: +420 602 431 149 E: info@pratele-prirody.cz

W: www.pratele-prirody.cz

Praha - Kladno - Olomouc - Liberec - Jablonec nad Nisou - Krnov - Nové Město na Moravě - Pardubice